No. 103. 1847.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 27 Augustus.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentiën worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

WESTINDIE.

SURINAME, den 2. Julij. Heden arriveerde hier van Vlissingen, het laatst van Cadix, (waar hetzelve met schade binnen was geloopen en van waar het den 1. Junij vertrok) Zr. Ms. transportschip *Dordrecht*, medebrengende f 600,000 in specie, bestemd voor de eerste inwisseling van het Surinaamsche bankpapier.

DUITSCHLAND.

KEULEN, den 22. Augustus. Bij Ebersbach, ambt Saulgau, in Wurtemberg, bemerkte een landman, dat op het veld, op één en dezelfde plaats, vele raven zich telkens weder verzamelden als hij ze verdreef. Hierdoor opmerkzaam gemaakt, doet hij onderzoek en vindt het lijk van een man, van wien men vroeger gezegd had, dat hij weggeloopen was. Als verdacht aan dezen moord zijn gevat zijne eigene vrouw en 2 zijner kinderen.

ENGELAND.

LONDEN, den 21. Augustus. De graanprijzen zijn dalende. De toenemende voorraad graan en meel in de hoofdstad wordt zoo groot, dat er geene pakhuis-ruimte meer te vinden is en men te Greenwich een bergplaats heeft moeten zoeken.

— Onder de geringe volksklasse te Dublin loopt het gerucht, dat *O'Connell* niet dood is, maar in de omstreken van het meer Como rondzwerft.

— Dezer dagen ontwaarde men te Ramsgate eene onderscheidene mijlen ver over de zee zich uitstrekkende wolk, welke, in de rigting van Calais en Ostende komende, naar de zuidelijke kusten voortdreef. Ten tien ure des avonds daalde een gedeelte dier wolk op de wandelingen te Ramsgate neder; het ware alle zomerkevers. De geheele kust was er den volgenden dag mede bezaaid, en men zamelde alleen 5 schepels vol van het havenhoofd op. Te Brighton had men de beide volgende dagen hetzelfde verschijnsel.

— In den *Courier* van Louisville verhaalt een officier van de armee van den generaal *Taylor* het volgende geval, dat gedurende den slag van Monterey plaats had. « Toen ik op onzen linker vleugel in de nabijheid van een fort was gestationeerd, bemerkte ik eene Mexikaansche vrouw, die ijverig bezig was, om aan de gewonden van beide legers brood en water toe te reiken. Ik zag dit engelachtig wezen het hoofd van eenen zwaar gewonden op haren schoot nemen, hem spijs en drank geven en hem zorgvuldig met een doek verbinden, dien zij van haar eigen hoofd nam. Toen de voorraad verbruikt was, ijlde zij naar huis, om zich nogmaals van brood en water te voorzien; maar toen zij terug keerde, om nieuwe lijdenden te troosten en te laven, hoorde ik de uitbarsting van een geweer en het arme onschuldige schepsel viel dood neder. Het moet een toevallig schot geweest zijn; ik wil het ten minste tot eer der menschheid gelooven. Met ontzetting wendde ik mij af en beurde de oogen onwillekeurig ten hemel. Goede God, dacht ik, is dat de oorlog! Den volgenden dag kwam ik de plaats voorbij en zag er het lijk nog liggen, daar naast het brood en de gebrokene flesch, waarin zich nog eenige droppels water bevonden. Het waren de zinnebeelden van haar beroep. De kogels vlogen als hagel rondom ons heen, maar wij delfden een graf en begroeven het heldhaftige offer der menschenliefde naar soldatenmanier."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21. Augustus. Het hof der Pairs heeft zich heden als hoogste geregtshof vereenigd. De hertog *de Praslin* is naar de gevangenis van het Luxemburg vervoerd. Hij is geplaatst in de kamer, waarin onlangs de heer *Teste* gezeten heeft. Aldaar blijft hij onder bijzondere bewaking. Al zijn voedsel wordt vooraf door een paar geneesheeren onderzocht. Hij is nog eenigzins ongesteld. Telkens herhalen zich de geruchten, dat hij zou hebben bekend; tot dus verre is hieromtrent nog niets zeker. Het mes zelve is nog niet gevonden, maar wel een bebloed heft. — De familie gewaagt reeds van krankzinnigheid.

Sedert 32 jaren dat de kamer der pairs is ingesteld, is het de eerste keer dat zij geroepen wordt om een harer leden, in zake van moord, te vonnissen.

— *La Patrie* deelt nog vele bijzonderheden mede nopens den moord, en geeft zelfs een verslag, op welke wijze waarschijnlijk de misdaad begaan is. De worsteling moet dan nog vrij lang geduurd hebben, en slechts geeindigd zijn door het kloppen aan de deur door de kamenier. De hertogin was eene krachtige vrouw. Men gelooft, dat zij echter reeds twee steken in de keel had bekomen, alvorens zij ontwaakte, en zich kon verweren. Op haar lijk heeft men 30 verschillende wonden opgemerkt. De moordenaar schijnt dan ook slechts in het wild te hebben toegestoken tot dat zijn mes is gebroken.

— De *Ami de la Religion* bevat een bijzonder schrijven van Montreal (Neder-Canada) uit de Noord-Amerikaansche missiën, van den 27. Julij. Die brief hangt een allertreurigst tafereel op van den toestand der Iersche landverhuizers aldaar. Zij brengen namelijk hunne verpestende ziekten mede, zoodat reeds een onnoembaar aantal hunner is overleden, en de gasthuizen overpropt zijn van zieken, of zijn zoo zwak, dat zij tot alle werkzaamheden ten eenemale onbekwaam zijn. Er zijn gasthuizen, waarin zich 2300 zieken bevinden, waarvan er 100 per dag sterven. Het ontbreekt hun aan de noodige hulp, want menschenhanden schieten te kort, om in hunne dringendste behoeften te voorzien. Onderscheidene priesters zijn reeds, als het slagtoffer hunner onvermoeide verpleging, aan de typhus overleden, zoodat men ten spoedigste van New-York versterking moest vragen, die ook terstond gezonden werd; allen apostolische mannen, vol moed en godvrucht, blakende van liefde tot God en hunne lijdende broeders. Ook de religieusen bewijzen groote diensten; zij verplegen de zieken dag en nacht, zonder onderscheid van godsdienst. Ook vele van die moedige en godvruchtige vrouwen zijn reeds ten gevolge harer edele pogingen bezweken. De ramp is groot; de hand des Heeren drukt zigtbaar op die arme kolonien, en zoo de Hemel geene uitkomst geeft, dan zal een groot gedeelte der bevolking door de vernielende pest worden weggemaaid.

— Zondag jongstleden heeft eene verschrikkelijke gebeurtenis de stad Bordeaux in ontzetting gebragt. Een matroos, die voorzeker aan zinsverbijstering leed, wandelde op den weg van Sablinot en bragt ieder die hij ontmoette, met het mes, dat hij in de hand hield, gevaarlijke wonden toe. Een negentienjarig jongeling gelukte het eindelijk hem te vatten en in verzekerde bewaring te doen brengen. Het getal der door hem gewonden beloopt 10 à 12, die echter, uitgezonderd zekere jufvrouw D, die in levensgevaar verkeert, geene bedenkelijke wonden ontvangen hebben.

— Men leest in een Fransch dagblad; Een pachter had sedert eenigen tijd gemerkt, dat eene koe, die gewoonlijk veel melk gaf, opgehouden had er te geven, ofschoon hare gezondheid niet goed was. Het toeval deed ontdekken, dat de katten, wier getal ter pachthoeve zeer groot was, alle nachten de melk van de arme koe uitzogen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23. Augustus. Van menschen geheugen was de voorraad der graanmarkt van Brussel zoo aanzienlijk niet als vrijdag. Omtrent drie duizend zakken (4500 hectoliters) tarwe, rogge en garst waren er te koop. Des middags, toen de markt gesloten werd, was er nog veel onverkocht. Deze buitengewone aanvoeren laat zich vooral verklaren door de noodzakelijkheid, in welke de kleine landbouwers zich bevinden, hunnen oogst spoedig te gelde te maken, terwijl de rijke boeren nog graan van het vorige jaar aanbrengen, maar men geeft de voorkeur aan de nieuwe tarwe en rogge.

— Wij vernemen, dat een boer van Ramsel, gehucht onder Herselt, de wreedheid heeft gehad, zijne vrouw op het vuur onder den koeketel te leggen, ten einde haar levendig te verbranden; de wreedaard, ziende dat het vuur niet spoedig genoeg aan de kleederen van zijn slagtoffer vatte, had nog de barbaarschheid het water uit den ketel te doen storten om haar des te wreeder te pijnigen. Doch daar hetzelve slechts warm en niet kokend was en het vuur bijna uitgedoofd, is het aan het arm schepsel gelukt te ontvlugten. Het schijnt dat deze persoon over eenige jaren ook zijn huis heeft in brand gesteken, met het inzigt om zijne vrouw te laten verbranden. De dader is aangehouden en naar het arresthuis van Turnhout overgebragt.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 23. Augustus. Als een voorbeeld van engelsche zonderlingheid strekke het volgende. Sedert kort bevindt zich hier ter stede zekere *F...*, een reeds bejaard gepensioneerd engelsch officier, woonachtig op het eiland Jamaïca. Deze officier had ten jare 1799 deel genomen aan de landing der Engelschen en Russen in Noord-Holland, en lag toen eenigen tijd ziek en afgemat op een armoedig zolderkamertje van een huisje in den Helder, alwaar hij door de teederste oppassing herstelde. Spoedig daarop verliet hij die plaats. Thans als schatrijk man op Jamaïca gevestigd, kon hij eindelijk den sinds lang gekoesterden wensch niet langer onderdrukken, om nog eenmaal de plek te betreden, waar hij had gedacht den geest te geven, en hij besloot de reis naar Europa te ondernemen, eeniglijk met het doel den Helder te bezoeken. Werkelijk heeft de heer *F...* dan ook eenige dagen aldaar doorgebragt en genoot het zeldzame voorregt, niet alleen hetzelfde huis te vinden, maar ook in hetzelfde zolderkamertje te slapen, waar hij voor 48 jaren veel bange dagen en nachten had doorgebragt. Bovendien herkende hij in de bewoonster, eene moeder van eenige kinderen, dezelfde vrouw, die hem, als jeugdige maagd, destijds den edelmoedigsten bijstand bood, en welke hij thans met geschenken overlaadde.

's GRAVENHAGE, den 23. Augustus. Eergisteren heeft er, naar men verneemt, een aandoenlijk voorval op het badhuis te Scheveningen plaats gehad. De hertog *de Choiseul-Praslin* is aldaar met zijne familie gelogeerd. Hij is eene naaste betrekking, men gelooft zelfs de broeder van den heer *de Praslin*, wiens echtgenoot voor eenige dagen op zulk eene verschrikkelijk wijze, en, naar de latere berigten te oordeelen, onder zulke verschrikkelijke omstandigheden, van het leven is beroofd. De hertog kreeg door de daar aanwezige fransche dagbladen, die van den vorigen dag waren, het eerst kennis van de ontzettende gebeurtenis.

LEYDEN, den 22. Augustus. Eergisteren passeerden onze stad twee groote vaartuigen, vol geladen met menschen van beide sexe en onderscheiden leeftijd, op weg zijnde naar Rotterdam, om van daar als landverhuizers naar Noord-Amerika te vertrekken. Zij kwamen uit Overijssel, en naar men zegt maakten zij een groot gedeelte uit van een dorp in die provincie. De meesten waren zoogenaamde afgescheidenen, met hunne leeraars aan het hoofd. Psalmen zingende vervolgden zij hunnen weg. Men merkte verscheidene grijsaards van zeventig en tachtig jaren onder hen op.

BREDA, den 21. Augustus. Gisteren avond had er in onze stad eene politieke demonstratie plaats, welligt tot heden de eenige van dien aard hier te lande. Men heeft, namelijk, onzen waardigen *Storm* eene serenade gebragt, als eene hulde voor zijn staatkundig gedrag, onafhanke-

---

Iets over de eerste menschelijke zamenleving, naar den leiddraad der Mozaische oorkonde, eene voorlezing van F. von Schiller, « *Etwas über die erste menschengesellschaft nach dem leitfaden der Mosaischen urkunde.*"

—

De Voorzienigheid, die nog altijd voortgaat het vernuftlooze dier aan den draad van het instinct te leiden, voerde eenmaal, aan den zelfden draad, den mensch in het leven; en daar zijn vernuft nog niet ontwikkeld was, heeft zij zich, als eene zorgvuldige voedstermoeder, achter hem geplaatst. Honger en dorst leerden den mensch behoefte aan voedsel kennen, en al hetgeen, tot het bevredigen dezer behoefte, noodig was, had de natuur, in rijken voorraad, rondsom hem verzameld, terwijl reuk en smaak de bestuurders zijner keuze waren. Door eene zachte luchtgesteldheid kwam zij 's menschen naaktheid te gemoet, en de algemeene vrede die hem omgaf beschutte zijn weerloos leven. Door middel der geslachtsdrift werd in zijne voortplanting voorzien. Dus was de mensch als dier en plant voltooid. Ook in zijne geestvermogens werd in het verre verschiet eenige ontwikkeling merkbaar. Dewijl de natuur als het ware nog voor hem dacht, zorgde en handelde, vermogt hij ongebonden zijne krachten aan stil overpeinzen wagen. Zijn denkvermogen, tot dusverre door generlei zorg verstrooid, kon ongestoord aan deszelfs werktuig, het spraakvermogen bouwen en het teedere gedachtenspel stemmen. Nog zag de mensch met het oog eens gelukkigen in de schepping rond. Alle verschijnselen werden rein en belangloos in zijn blij gemoed opgenomen, en van daar gingen zij helder en onbevlekt naar een werkzaam geheugen over; zacht en aanlokkend was dus het begin der menschheid, en zoo moest het ook wel zijn, wilde zij zich, tot den kamp die haar verbeidde, verharden en bekwamen.

Indien de Voorzienigheid met den mensch op dien trap ware gebleven, dan zoude hij gewis het gelukkigste en geestrijkste aller dieren geworden zijn; maar nimmer zoude het hem dan mogelijk zijn geweest zich van de voogdijschap des natuur-instincts te ontdoen. Vrij en dus zedelijk konden zijne daden nimmer worden, evenmin als hij zelf ooit of immer de grenzen der dierlijkheid had kunnen overschrijden; hij zou, in eene wellustige rust, eene eeuwigdurende kindschheid hebben doorgeleefd, en de kring waarin hij zich had bewogen zou de overgang van begeerte tot genot, van genot tot rust, van rust weder tot begeerte — en dus de allerkleinste aller kringen zijn geweest.

Maar de mensch was tot geheel iets anders bestemd, en door de krachten die in hem lagen, tot eene geheel andere zaligheid geroepen. In 's menschen wiegtijd had de natuur zijne taak op zich genomen, maar hij moest ze zelf aanvaarden zoodra hij mondig werd. Hij moest zelf den schepper van zijn eigen heilstaat worden, en slechts het werkdadig aandeel dat hij aan denzelven nam, kon de mate zijner gelukzaligheid bepalen. Hij moest den staat der onschuld, dien hij thans verloor, weder door zijne rede leeren zoeken en, als een vrije en van vernuft begaafde geest, op de plaats terugkomen, die hij eenmaal, als plant- en instinct-creatuur, verlaten had. Van een paradijs van onkunde en dienstbaarheid zoude hij zich, en al ware het ook na verloop van late eeuwen, tot een paradijs van zelfbewustheid en vrijheid verheffen; eene vrijheid en zelfbewustheid namelijk, door welke hij even zoo stipt onderdanig aan de wetten der zedelijkheid moest worden, die in zijn eigen boezem zijn gegrifd, als hij weleer de slaaf was van het instinct, zoo als het dier zijn slaaf *gebleven* is; wat was nu onvermijdelijk, wat moest er nu gebeuren om den mensch naar een zoo verwijderd doel te doen streven? Zoodra het vernuft het eerste gevoel zijner krachten bespeurde, verstiet de natuur den mensch uit hare liefde armen, of met meer juistheid gesproken, de mensch, door eene drift geprikkeld die hij zelf niet kende, en vreemd aan de grootheid zijner oogenblikkelijke daden, scheurde zich van den leiband los. Met zijn zwak vernuft, en slechts van verre door het instinct geleid, wierp hij zich te midden van het wilde spel des levens om zich op den gevaarlijken weg der zedelijke vrijheid te begeven.

Wanneer wij de stem Gods in Eden, die hem den boom der erkentenis verbood, in eene stem van het menschelijk instinct veranderen, dat hem van dien boom terug hield, dan is de vermeende ongehoorzaamheid tegen het goddelijk verbod niets anders dan een afval van zijn instinct, en dus eene eerste uitdrukking zijner zelfstandigheid, een eerst waagstuk zijns vernufts, een eerst begin van zijn zedelijk bestaan geweest. Deze instincts-afval des menschen, die wel is waar het *zedelijk kwaad* in de schepping bragt, maar met geen ander doel dan om het zedelijk *goed* in dezelve mogelijk te maken, is buiten tegenspraak de grootste en gelukkigste gebeurtenis in de historie-bladen der menschheid; van dit oogenblik af aan dagteekent zijne vrijheid, en het is juist hier waar de eerste en meest verwijderste hoeksteen zijner zedelijkheid wordt gelegd. De volksleeraar heeft gelijk wanneer bij deze gebeurtenis als een *val* der eerste menschen behandelt, en er zedeles uitput overal waar de toepassing mogelijk is; maar de wijsgeer heeft niet minder gelijk der menschelijke natuur, in haar geheele grootte, met deze gewigtige schrede tot volmaaktheid, geluk te wenschen. De volksleeraar doet wel deze gebeurtenis een *val* te noemen, want de mensch werd van een schuldloos — in een schuldig schepsel — van een volmaakte kweekeling

lijk karakter en zijne moedige houding als volksvertegenwoordiger, gedurende zijne geheele parlementaire loopbaan, en te gelijk als een tegenhangsel van de reprobatie door hem bij de staten onzer provincie ondervonden. De serenade is gegeven door het gezelschap « *de Harmonie*," uitmakende het korps muzijkanten onzer stedelijke schutterij, met vliegende vaandels en in tegenwoordigheid eener talrijke schare burgers, die ook niet achterlijk bleef hare goedkeuring te betuigen, hetzij door handgeklap, het geroep van bis, of het aanheffen van hoera's dat op ieder uitgevoerd muzijkstuk volgde; vooral was die goedkeuring van het publiek algemeen, toen de leden van het gezelschap met hunne commissarissen, door den heer *Storm* binnengenoodigd, aldaar bij de uitdrukking hunner gevoelens en de daarop gevolgde toespraak van dien heer een hoera en het « lang zal hij leven" aanhieven, hetwelk herhaaldelijk en bij tusschenpozen uit zijne woning werd gehoord. Eere zij onze stad! — men kan de hulde, den heere *Storm* gebragt beschouwen als de uitdrukking van de gevoelens onzer geheele burgerij, want over deszelfs niet-herziening bestaat alhier, even als in geheel ons arrondissement, slechts één roep van verontwaardiging.

Bij het vorenstaande dient nog vermeld, dat in den namiddag van denzelfden dag, den heer *Storm* in de nabij gelegen gemeente Ginneken eene gelijke onderscheiding is ten deel gevallen, hebbende ook het aldaar bestaand muzijkgezelschap dien heer, op zijn landgoed Wolfslaer, eene serenade gegeven.

Voorwaar eene schoone en edele voldoening voor den braven *Storm*, die zeer afsteekt bij het gedrag van de meerderheid onzer staten.

Een ieder kan er uit zien, dat onze stad en hare omstreken beter de verdiensten van den eenigen waren volksvertegenwoordiger uit ons gewest weten te waarderen, dan de meeste katholieke organen, die thans, of het stilzwijgen over hem bewaren, of, gelijk het dagblad « *de Tyd*," hem na zijnen val, op eene even lage als ondankbare wijze nog trachten te verguizen. *(Arnh. C.)*

's HERTOGENBOSCH, den 21. Augustus. De handel op Engeland in slagtvee en boter met deze provincie neemt dagelijks toe; nog gisteren waren de stoombooten op Rotterdam en Schiedam niet toereikende om die producten te vervoeren; vele karren met vee en boter geladen, zijn dien dag met hunne vracht moeten terugkeeren; meer en meer raken bij dezen handel de agenten buiten werking, onderscheidene onzer landlieden zijn reeds zoo ver, dat zij zelve met bezendingen vee naar Engeland oversteken. Intusschen gaat het voor den burgerstand in deze stad niet vooruit; die beide artikelen zijn door dit vertier hier de helft in prijs gestegen, doch de landbouwer heeft het vooruitzigt van klimmende welvaart; mogten echter de zoo hoog noodige maatregelen genomen worden dat de landerijen, welke ieder jaar zijn geïnundeerd, droog konde worden gehouden, dan zoude de veestapel van dit gewest aanmerkelijk winnen en bij de voorziening in de behoefte van onze gewestgenooten nog overvloed voor den groothandel overblijven.

ZWOLLE, den 23. Augustus. Opmerkelijk is het, hoe veel veenbranden er dit jaar plaats hebben. Alleen in deze provincie telt men er op dit oogenblik niet minder dan vier, waarvan de oudste is die in de [illegible] Marke. Deze brand zou reeds in de maand Mei, zoo men zegt door een paar moedwillige jongens, zijn aangestoken, en smeult tot heden onafgebroken voort, doch zal eerstdaags afgegraven worden, om den verderen voortgang tegen te gaan.

Voor eenigen tijd ontdekte men evenzoo een brand in de Ommerwoeste, die al spoedig oversloeg naar de aangrenzende Varsenerwoeste, waar enkele akkers boekweit en oliezaad zijn verbrand. Beide branden zijn thans afgegraven.

Het ergst woedt de brand in de Marke van Arrien, die zich naar de Dedemsvaart uitbreidt, en aldaar reeds aanzienlijke partijen boekweit en droogen turf vernield heeft.

In het Staphorster Veld eindelijk is evenzeer door onvoorzigtigheid van turfgravers, die gewoon zijn midden in de veenen vuren aan te leggen, brand ontstaan; doch hier is dadelijk alles in het werk gesteld om door afgraving het voortgaan van den brand te beletten. Des niet te min wordt de veroorzaakte schade belangrijk genoemd.

In het algemeen moeten de branden in de genoemde marken en veenen reeds eenige duizende guldens waarde vernield hebben, terwijl de verdere schade niet te berekenen zal zijn, indien de droogte mogt aanhouden, of felle wind het vuur aanwakkerde. Zij verwekken onder de naburige bewoners eene groote ongerustheid en tevens drukte. De veenen branden op sommige plaatsen tot op eene aanmerkelijke diepte, zelfs tot op den ondergrond, door, terwijl het graven van afscheidings-greppen, om de groote uitgestrektheid der ontbrande gronden, op eenige der genoemde plaatsen 100 tot 200 landlieden aan het werk houdt.

— In de *Drentsche Courant* lezen wij eene kennisgeving, dat, op den 15. Augustus jongstl., door een man, woonachtig te Hebelermeer, in het Barger Veen, gemeente Emmen, gevonden is zekere vrouw, genaamd *Hendrikje Braam*, echtgenoot van *H. Waarsing*, te Weerdinge, gemeente Emmen, welke sedert den nacht tusschen den 13. en 14. julij laatstl. heimelijk was verdwenen, en zich van dien tijd in het leven heeft gehouden met moeraskrozen en water, en een hutje had gemaakt van bosjes, aaneen geknoopt en met mos bedekt.

MENGELINGEN.

Eene Duitsche berekening.

(Vervolg en slot van No. 100.)

Als maatstaf van wat het onzaggelijk heirleger van ambtenaren, policie-dienaren en militairen aan Duitschland kost, vermelden wij blootelijk dat in Pruissen alleen voor het militair-wezen jaarlijks 30 millioen *thaler* worden verspild. Ware Pruissen een vrij-staat zonder hofhouding en bloedzuigers, zoo zou er het militair-wezen, volgens de beste beginselen georganiseerd, slechts eenige weinige millioenen kosten. Het overvloedige aantal policie-beambten en ambtenaren komt Pruissen ongeveer op de helft te staan van hetgeen aldaar voor het militair-wezen wordt weggeworpen. Men kan hieruit opmaken dat Pruissen, indien het zich van zijne vorstelijke lediggangers en doodeters benevens hunnen aanhang en toebehooren bevrijde, zoo ten naastenbij 30 à 40 millioen *thaler* jaarlijks besparen of tot leeniging van deszelfs noodlijdenden besteden konde.... En op denzelfden voet laat zich ook de rekening op dit punt opmaken voor de overige staten van den Duitschen Bond.

Wat kost nu daarentegen het bestuur van eenen vrijstaat? Nemen wij b. v. eens de republiek der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, den meest vrijen, den magtigsten en grootsten staat der gansche wereld. De president der republiek ontvangt jaarlijks 25,000 *dollars* of 33,000 *thaler*, dus niet eens zoo veel als de koning van Pruissen of voor een pleiziertogtje, of voor eene parade, of voor eene opera, of voor eene orde uitgeeft; de vice-president ontvangst slechts 5000 *dollars*, de opperregter even zooveel. De ministers in functie genieten zooveel tractement als de ontslagen ministers in Pruissen. (1) Het staande leger der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, ongeveer 8000 man sterk, kost jaarlijks aan geld: plus minus 555,000 *dollars* (circa fl. 1.665,000); aan kleeding: ongeveer 395,000 *dollars* (circa fl. 1,185,000) dus gezamenlijk niet het twintigste gedeelte van hetgeen voor het Pruissische soldaten-dom wordt in rekening gebragt. In dezelfde verhouding staan ook tot het amerikaansche de legers der overige staten van den Duitschen Bond. En met de belastingen is het even zoo gesteld. In Noord-Amerika bestaan noch *grond*belastingen noch *accynsen*; noch de verteringen, noch de levensbehoeften zijn er bezwaard; aldaar worden de staatsuitgaven gedekt door de opbrengst der eenig regtmatige belastingen: namelijk door eene heffing op het vermogen en de inkomsten, zoodat de rijke veel, de bemiddelden iets, de onvermogende niets te betalen heeft.

Ziedaar door daadzaken het onderscheid aangetoond tusschen een koningrijk en eene republiek, voor zooveel de financiën en de belastingen betreft. *(de Burger.)*

(1) Men weet dat ook hier te lande nog het schandelijk misbruik bestaat om een afgedankten minister, onder den titel van minister van staat, een jaarlijksch traktement te geven van *f* 6000.

Hoe groote Geesten soms door hunne Tijdgenooten miskend worden.

WATT, de beroemde uitvinder der stoommachine, was één jaar vóór het einde van zijn patentregt nog niet zóó verre gekomen, dat zijne uitvinding hem eenige winst verschafte; ja, de hem toevertrouwde kapitalen liepen gevaar geheel vernietigd te worden, zoo de rijke advokaat BOLTON niet een middel gevonden had, om zijn octrooi 25 jaren te verlengen. Nu verkreeg hij, die bij eene bescherming van 15 jaren zoude zijn te gronde gegaan, de gelegenheid, een vermogen te verkrijgen, dat men op 62 millioenen schatte.

ARKWRIGHT was in hetzelfde geval. Hij zoude als bedelaar gestorven zijn, zoo het parlement hem niet meer dan de bescherming der wet verleend had; want hierdoor konde de arme barbier baron worden en 12 millioenen nalaten.

CARCEL, de uitvinder der beroemde lamp, had slechts een octrooi voor 10 jaren, en stierf arm, terwijl zijne lamp tien ambachtslieden, die hem opvolgden, rijk maakte.

JACQUARD, die den weefstoel uitgevonden heeft, waardoor zoo vele fabrikanten millionairs geworden zijn, zoude misschien van gebrek zijn omgekomen, zoo NAPOLEON hem niet een klein pensioen had toegestaan.

CROMPTON, de uitvinder der Mull-Jenny, stierf in armoede.

Hij, die voor 25 jaren de boekdrukkersrol uitvond, door het vormen eener massa uit lijm en siroop, bewees aan de boekdrukkunst eene groote dienst, doordien hij het gebruik der cilinderpersen mogelijk maakte, welke dagelijks 20,000 vellen in plaats van 1000 drukken, en stierf in armoede. Want de boekdrukkers wilden zijne rollen in den beginne niet aannemen, en zijne geheele inkomsten bedroegen 150 franken, die hem twee of drie boekdrukkers in Brussel betaalden. — Later, toen men het nut er van inzag, reisden anderen geheel Europa daarmede door, en verdienden er even zoo vele duizenden mede.

SAUVAGE paste de schroef op de stoomschepen toe. De eerste proef werd er mede gedaan te Cherburg, eene tweede te Havre, die het allergunstigste gevolg had. — De directeur en de bouwmeester van het schip werden hoog geprezen en beloond, terwijl de uitvinder op denzelfden tijd om schulden gevangen zat. Dienaren der regering ontnamen hem zijne uitvinding, onder voorgeven van ze verbeterd te hebben.

CARL LYS componeerde de romance « *Portrait charmant*," welke zoo veel opgang maakte, dat ze tot in de verst afgelegene oorden der aarde doordrong, en BLONDEL zelfs in Egypte en Abyssinië haar hoorde zingen. Hij kreeg er geene centime voor, terwijl de muzijkhandelaars, die de romance drukken lieten, aan de 2 tot 300,000 exemplaren, die in alle landen verbreid werden, wel honderdduizenden gewonnen hebben.

SCHILLER, die groote dichter, die zijn leven wijdde aan de uitdrukking van de verhevenste gedachten en gezindheden in de schoonste en goddelijk bezielde taal — liet aan zijne erfgenamen 7 gulden na!

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 26. Augustus. Sedert den 24. dezer is alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Diana, J. Tieman, Neufeld, rogge; Afra, H. Nenneboog, Bordeaux, wijn; Amalia, J. van Selow, Archangel, rogge; Lesceciles, M. Castellano, Falmouth, graan; Bebside, J. Steel, Havre-de-Grace, tarwe; Clausine, C. R. Wilkens, Tonningen, raapzaad; de June, C. A. Beijme, Dantzich, deelen; Cecilia, C. P. Bay, Archangel, rogge.

Voor Gend bestemd:

Les Deux Amis, A. Vollemaere, Bergen, stokvisch en traan.

Voor Dordrecht bestemd:

Isabella, T. Walker, Grangemouth, ijzer.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Dolphijn, E. E. Visser, Gretha Louise, A. P. Pedersen, beide ballast, New Castle; Elisabeth, F. B. Nepperus, St. Petersburg, Cordor, J. Holst, Hamburg, beide stukgoed; Johan Hermann, H. D. Schultz, ballast, Noorwegen.

Van Vlissingen gezeild:

The Mary, S. E. Sharp, ballast, Sunderland.

-- De Engelsche schooner Isabella, hier boven gemeld, is wegens lekkagie binnen de haven gekomen.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende artikelen te MIDDELBURG,

26 Augustus 1847.

De Nederlandsche mudde.		De Nederlandsche mudde.	
O. Z. Tarwe (1846) .	f 14.50	Z. Gr. Erwten . .	f .
N. dito dito . . .	- 11.00	W. Witte dito . .	- .
O. W. Tarwe (1846) .	- 16.00	Z. Paardenboonen .	- .
Nieuwe W. dito . .	- 11.60	W. Koolzaad . . .	- 12.30
N. Z. Rogge . . .	- 8.75	Zomer dito . . .	- .
Vreemde dito . . .	- .	Gort No. 3 . . .	- 19.00
Winter garst . . .	- 6.50	« « 2 . . .	- 17.00
Zomergarst . . .	- 6.00	« « 1 . . .	- 14.50
Haver	- .	Raapolie . .	f 39.50 p. v.
Boekweit (Vreemde)	- .	Patentolie . .	- 41.50 -
W. Witteboonen . .	- .	Lijnolie . .	- 37.50 -
Dito Bruineboonen .	- 14.00	Lijnkoeken f .	de 104 st.
W. Paardenboonen .	- .	Raapkoeken .	- -
N. W. Gr. Erwten .	- .		

Stads-Poorten.

Opening des morgens ten 3 1/2 ure.
Sluiting des avonds 9 «
Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de Rammekens- en Duinpoort ten 10 ure.

---

der natuur, in een onvolkomen zedelijk wezen - van een gelukkig speeltuig in een ongelukkig kunstenaar veranderd; maar in de oogen des wijsgeers kan deze *val* met regt eene reuzenschrede des menschen zijn, want hij is door denzelven van een slaaf der natuurdrift, een vrij handelend schepsel - van een automaat een zedelijk wezen geworden, en tegelijk met deze schrede betrad hij voor het eerst den ladder langs welken hij, na duizendtallen eeuwen, tot zelfsbeheer geraken moest. Nu werd de weg tot genot allengs langer; aanvankelijk had hij slechts de hand noodig uit te steken, ten einde de bevrediging onmiddelijk op de begeerte te laten volgen; thans was hij verpligt na te denken en moeite en vlijt tusschen hartstogt en bevrediging te mengen. Er bestond tusschen hem en de dieren geene vrede meer; deze werden, door den nood, tegen zijne plantsoenen, ja zelfs tegen zijn persoon gedreven, en hij werd dus wel gedwongen het vernuft te baat te nemen om zich in veiligheid te stellen, en door middel der kunst, tot een overwigt van krachten te geraken, die de natuur hem had ontzegd. Nu werd hij door den nood gedrongen wapentuig te verzinnen, en door het aanleggen van vaste woonsteden, zijn slaap tegen de wilde dieren te beschermen. Doch hier werd hij reeds door de natuur aan genoegen des geestes schadeloos gesteld, voor hetgeen zij hem aan plantengenoegen ontnomen had. Het moeskruid, door eigen hand gewonnen, verraste hem met een smaak dien hij te voren nimmer kende; de slaap overviel hem, na vermoeijenden arbeid, onder het eigen gebouwde dak, oneindig zoeter dan te midden der trage rust van het verloren paradijs. In den kampstrijd met den tijger, die hem te lijf wilde, vermogt hij zich met de kracht zijner ledematen en met zijne list verblijden, en bij ieder overwonnen gevaar kon hij zich zelf voor het geschenk des levens danken.

In zulk een' staat was hij reeds te edel voor het paradijs, en gewis kende hij zich zelven niet, wanneer hij in den drang der nooden, en onder den zorgenlast gebukt, naar dat Eden heeft terug verlangd. In zijne werklooze gelukzaligheid werd hij weldra, door een al meer en meer toenemend *ongeduld*, de ontwaakte prikkel zijns aanlegs tot zelfshandelen, vervolgd, dat hem afkeerig voor iedere vreugde maakte, waarvan hij zelf geen schepper was. Hij zou het paradijs in eene wildernis en de wildernis weder in een paradijs veranderd hebben. Gelukkig ware het echter voor het menschelijk geslacht geweest, indien het geene meer geduchte vijanden dan de traagheid des akkers, de grimmigheid der wilde dieren en eene onstuimige natuur had moeten bestrijden! Den nood begon den mensch aan te dringen, zijne hartstogten werden wakker, die hem weldra de wapenen tegen zijn' evennaaste in handen gaven; hij moest, om zijn behoud, den kampstrijd tegen menschen voeren, een langdurige strijd die thans niets minder dan geëindigd is; maar alleen in zulk eenen strijd werd hem het middel tot geestontwikkeling en zedelijkheid aangeboden.

De eerste zonen, die de moeder des menschen baarde, hebben een aanmerkelijk voordeel op hunne ouderen bezeten, zij werden door menschen opgevoed. Alle voortschreden die de laatsten, door zich zelven, en dus oneindig langzamer maakten, kwamen hunnen kinderen te stade en werden hun reeds in de prilste levensjaren, spelenderwijze en met de hartelijkheid der ouderliefde overleverd. Met den eersten zoon, die de vrouw ter wereld bragt, begint het groote werk dadelijk zijne werkdadigheid; het werktuig namelijk waaraan het geheele menschelijk geslacht zijne vorming heeft te danken, en waarvan het ook voortaan zijne vorming bekomen zal: de traditie of de overlevering der begrippen.

Hier verlaat ons de Mozaïsche oorkonde, die eene tijdruimte van vijftien en meerdere jaren overspringt om beide broeders, in een staat van volwassenheid, op het schouwtooneel der wereld te voeren. Deze tusschenruimte is nogthans voor de geschiedenis der menschheid van belang, en wanneer de oorkonde ons verlaat dan moet het vernuft de gaping aanvullen.

Door de geboorte eens zoons, zijne verzorging, verpleging en opvoeding, werden de kennis, de pligten en de ondervinding der eerste menschen met een belangrijken aanwinst verrijkt, waarvan wij naauwkeurige aanteekening zullen houden.

De vrouw leerde ongetwijfeld de kennis harer dringende moederpligten van de natuur, zoo als waarschijnlijk de *nood* haar, in barenstijd, in die der eerste hulpmiddelen onderwezen heeft. De moederlijke bezorgheid voor haar kroost lokte hare aandacht op tallooze gemakkelijkheden, die haar tot dus verre waren vreemd gebleven. Het aantal voorwerpen, van welke zij het gebruik leerde kennen, vermenigvuldigde al meer en meer, en op deze wijze is de moederliefde eene zinrijke bron van uitvinding geworden.

Het eerste menschenpaar had tot dus verre maar eene gezelschappelijke betrekking, maar een' enkelen aard liefde leeren kennen, dewijl de man en de vrouw, en wederkeerig, maar een enkel voorwerp tegenover zich had. Thans was de tijd daar waarin zij, door een nieuw voorwerp, ook met het gevoel eener geheel nieuwe liefde - met eene zedelijke betrekking van een geheel nieuwen aard - met de *ouderliefde* werden bekend gemaakt. Dat nieuwe liefdegevoel overtrof het eerste in reinheid, dewijl het geheel onbaatzuchtig - en de eerstgekende liefde daartegen, alleen op het genoegen en de wederzijdsche behoefte des omgangs gevestigd was.

Door deze nieuwe gewaarwording zijn zij dus tot een hoogeren trap van zedelijkheid geklommen, zij zijn eene veredeling ondergaan. (Vervolg hierna.)

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN [illegible]